

§ 327

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee vesiliikenteen kehittämistä Hakaniemestä avoveden aikana työmat- kaliikenteenä

HEL 2021-011264 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupungin pääperiaatteena vesiliikenteen järjestämisessä on ollut, että vesiliikenteen palvelujen tulee muodostua markkinaehtoisesti. Markkinaehtoinen liikenne toimii pelkillä asiakastuloilla ilman yhteiskunnan maksamaa julkista tukea. Palvelun tuottava yritys vastaa reittien ja aikataulujen suunnittelusta sekä lippujen hinnoittelusta. Markkinaehtoisessa mallissa kaupungin rooli on toimia vesiliikenteen mahdollistajana ja kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa liikenteen tarjontaan ovat rajalliset.

Suomenlinnan lauttaliikenne muodostaa vesijoukkoliikenteen järjestämisessä poikkeuksen. Suomenlinnassa on ympärivuotista asumista ja sen vuoksi se kuuluu Helsingin seudun liikenne – kuntayhtymän (HSL) järjestämän joukkoliikenteen piiriin, jolloin kaupungin maksamalla tariffituella myös subventoidaan lippujen hintoja. Suomenlinnasta ei voi järjestää joukkoliikennettä muuten kuin vesitse.

Hakaniemen alueen maankäyttöä suunniteltaessa on tutkittu myös alueen vesireittiliikenteen kehittämismahdollisuuksia. Vesiliikenteen toimintaedellytysten parantamiseksi alueelle mahdollistetaan kaupallisen vesiliikenteen kotisataman toiminnan laajentaminen, laituripaikkojen lisääminen sekä merellinen huoltotoiminta. Hakaniemenrannan hyväksytty asemakaava mahdollistaa säännöllisen reittiliikenteen laiturin sijoittamisen Hakaniemen torin välittömään läheisyyteen John Stenbergin rannan viereen.

Hakaniemi on tunnistettu hyväksi vesiliikenteen kehittämiskohteeksi. Nykyisin reittiliikenne keskittyy voimakkaasti Kauppatorille, jossa ei ole enää vesiliikenteen lisäämiseen kasvunvaraa. Helsingin reittiliikenteen laitureiden saavutettavuudesta tehdyn tarkastelun perusteella Hakaniemi on HSL:n joukkoliikennejärjestelmän kannalta parhaiten saavutettava paikka. Puolesta tunnissa Hakaniemen saavuttaa noin 400 000 seudun asukasta. Samassa ajassa Kauppatorin saavuttaa noin 200

000 asukasta. Hyvän saavutettavuutensa vuoksi Hakaniemi voisi nousta matkustajaliikenteen toiseksi solmukohtaksi Kauppatorin rinnalle.

Hakaniemen matkustajaliikenne on nykyisin vähäistä verrattuna Kauppatorin liikenteeseen. Vesiliikenteen matkustajamäärät ovat jääneet pieniksi eikä yrittäjillä ole toistaiseksi ollut erityistä pyrkimystä lisätä liikennettä Hakaniemessä.

Helsingin merellisen strategian keskeisenä tavoitteena on edistää uusien saarten käyttöönottoa virkistyskohteina. Vesiliikenneyhteydet ovat edellytys sille, että saaret saadaan käyttöön ja palvelut saarissa kehittyvät. Vesiliikenteen järjestäminen ja laitureiden hallinta on Helsingin organisaatiossa nykyisellään hajautunut eri vastuutahoille, joten vesiliikenteen suunnittelusta ja kehittämisestä ei vastaa kaupungissa mikään taho kokonaisvaltaisesti.

Yritystoiminnan kannalta haasteena on, että markkinaehtoinen vesiliikenne onnistuu parhaiten kesäsesongin aikana, kun taas työmatkaliikenne edellyttäisi liikennöintikauden pidentämistä vilkkaamman kesäsesongin ulkopuolelle. Liikennöintikauden pidentäminen edellyttää vesiliikenneyrittäjältä myös merkittäviä lisäinvestointeja aluksen rakentamiseen, mikä lisää yritystoiminnan riskiä ja voi vähentää kiinnostusta liikennöintiin.

Hakaniemi on joukkoliikenteen merkittävä solmukohta, jossa kohtaavat bussi-, raitiovaunu- ja metrolinjastot. Hakaniemen saavutettavuus joukkoliikenteellä on hyvä ja palvelutaso korkealuokkainen. Työmatkaliikenteen näkökulmasta mahdollisen vesiliikenteen tuoma lisäarvo joukkoliikennepalveluun vaikuttaa vähäiseltä. Näin ollen vesiliikenteen kysyntä työmatkayhteytenä todennäköisesti jää niin pieneksi, että toiminnasta ei muodostu taloudellisesti järkevää. Syynä tähän on mm. se, että kaikille asuin- ja työpaikka-alueille on jo järjestetty joukkoliikenneyhteydet (bussi, raitiotie, metro), joiden vuorovälit ovat yleensä paremmat kuin mitä lautoilla voidaan toteuttaa. Vesiliikenneyhteydet Helsingin rantoja pitkin ovat ajatuksena houkuttelevia, mutta työ- ja asiointimatkoja, jotka toisivat vesiliikenteelle peruskysyntää, on siellä vain rajallinen määrä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 06.10.2021 Karhuvaara Arja Vesiliikennettä Hakaniemestä kehitettävä avoveden aikana työmatkaliikenteen.

24.05.2022

Asia/16

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja 14 muuta kaupunginvaltuutettua ovat tehneet 6.10.2021 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Vesiliikennettä Hakaniemestä kehitettävä avoveden aikana työmatkaliikenteenä.

Me kaupunginvaltuutetut ehdotamme, että Hakaniemen ranta-aluetta kehitettäessä tutkitaan myös mahdollisuus lisätä avoveden aikaista vesiliikennettä työmatkaliikenteenä Hakaniemestä muualle kaupunkiin.

Ehdotus on merellisen Helsingin strategian mukainen ja voimistaa vesiliikenneyrittäjyyden toimintaedellytyksiä kannattavana elinkeinona.”

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 6.6.2022 mennessä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 06.10.2021 Karhuvaara Arja Vesiliikennettä Hakaniemestä kehitettävä avoveden aikana työmatkaliikenteenä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano